

MV
Feb 25
IX/4495 /a/

HUNGARY

<u>INDUSTRY</u>	/1700/
Coalmines	/1706 a/2/
<u>LABOR</u>	/1900/
Forced Labor	/1926/

THE CSOLNOK FORCED LABOR CAMP.

SOURCE VIENNA: Young man of peasant origin.

DATE OF OBSERVATION: Summer 1954 - December 1955.

ENGLISH SUMMARY: Prisoners who have been convicted of the same crime are as a routine never put together in the same prison or forced labor camp.

Report describes two mine-accidents which have both taken place during the summer of 1955. Both accidents were caused by neglect of security measures.

In December 1954 the entire forced labor camp in CSOLNOK went on strike because the guards injured a young prisoner. Work was stopped completely and a committee had to come from BUDAPEST. Although the convicts were considered to have been in the right, the organizers of the strike were removed from CSOLNOK.

An organized network of informers is in operation at the prison-camp, thanks to which nothing remains hidden from the guards. Source knew only one of the informers, but nobody knew any of the others. This informer denounced a group of convicts in the fall of 1955 when they tried to escape.

There are many homosexuals in the CSOLNOK camp, mostly among the young convicts.

EVALUATION COMMENT: The two accidents here reported as well as the strike of the forced laborers detailed to the CSOLNOK Coalmines are known from LINZ RFE Items Nos. 5967 and 6036/55 which, however, gave different dates for these events.

Name and activity of MATKÓ is UNCONFIRMED in our files.

+ + +

/more/

ÁTHELYEZÉSEK.Transfers.

A rabok régi megfigyelése, hogy azonos eseményben bűnösnek talált elítélteket nem utalnak ugyanabba a börtönbe, vagy kényszermunkatáborba. Amennyiben pedig ez mégis előfordul, akkor, amint erre utólag rájönnek, azonnal "szétosztják" a bűntársakat.

BALESETEK.Accidents.

Feri elmondja, hogy 1955. tavaszán került sor annak a kilenc szerencsétlenül járt bányász hullájának kiemelésére, akik 1944. őszén egy súlyos vízbetöréskor pusztultak el a CSOLNOKI bánya mélyén. Ez az esemény volt a rabok egyforma életében hosszú hónapokig az egyetlen érdekesség. 1955. nyarán azonban több szerencsétlenség történt, amely alaposan megbolygatta az elítéltek lelkét. Voltak idősebb rabok, akik babonából kijelentették, hogy új áldozatokat követel a bánya, miután a már tíz esztendeje ott nyugvó bányász holttesteket kiemelték.

1955. nyarán, egy szombati napon történt, hogy KABARACZ alhadnagy a leszállás előtt orditva rájukrontott. Kitörésének oka nyilván az volt, hogy felettesei keveselték a rabok normateljesítményét. Kijelentett a műszakra leszálló elítélteknek, hogy "kevés a 336 csille szén, ami a norma, ezt ezúttal feltétlenül túl kell teljesíteniök. Ha már aznap nem lesz több a termelés, úgy fel se jöjjenek. Ha nem birnak, szakadjanak meg, nem bánja, ha minden tizedik csillével egy hullá is jön fel." -- "Aznapi tényleg lett halott!" -- jelenti ki szomorúan Feri. Egy civil és egy elítélt fiatal ember ácsolt lent a bányában. Javitották a pagyon elhanyagolt ácsolatot, amikor a korhadt ácsolat összeomlott felettük és mindkettőjüket betemette. A mentők sokára jöttek. Mindenki csak a civil munkás mentésével fáradzott és nem törődtek a rab MAGYAR Józseffel, akit még a másiknál is jobban betemetett a "meddő." A civilt megmentették, MAGYAR megfulladt a meddő alatt, mire kiásták.....

Az előbbi esetet 1955. augusztus végén, vagy szeptember elején követte egy másik szerencsétlenség. Mészáros József lent volt a műszakon vasárnapra virradó éjszaka és a hangosbeszélő hívására felfelé igyekezett a bányából.

/more/

Felesége és kislánya jött hozzá az engedélyezett látogatásra és így a felfelé igyekvő Mészáros elfeledkezett minden szükséges elővigyázatosságról, amint a csillék sinpárján futott. Hirtelen szembetalálta magát a lejtős részen. Lefelé rohanó csillessorral és bár a csillessor üres volt, lendülete mégis akkora volt, hogy Mészáros Józsefet földhözvágta. A fejét úgy beütötte, hogy azonnal szörnyethalt. Mészáros Józsefről informátorunk annyit tud, hogy cca. 30 éves volt és két gyermek atyja.

SZTRÁJK. Strike.

1954. december 2.-án sztrájkba lépett a rabtábor mintegy 1000-1100 elíteltje. Akik lent dolgoztak a bányában, feljöttek engedély nélkül, a továbbiak megtagadták a leszállást. Az ellenállást az váltotta ki, hogy az egyik ór részegen összeverte az egyik egész fiatal elíteltet minden ok nélkül. Feri a megvert társa nevét nem tudja, csak azt, hogy a fiatal fiúnak több bordája összetört és életveszélyes belső vérzésekkel szállították el.

Több mint két napig, tehát mint hat műszakon keresztül állt a munka. Az örök tehetetlenek voltak. Vizsgálat szállt ki BUDAPESTRől. Kihirdették, hogy ilyesmi nem fog többet előfordulni, dolgozzanak nyugodtan tovább. A kedélyek némileg megnyugodtak miután látták a rabok, hogy kivíták igazukat. Néhány nappal később azonban összeszedték és elszállították azokat az elítelteket, akik a sztrájk eszmei szerzői, "a szervezett munkamegtagadás vezérkolomposai" voltak, mint ahogyan az örök ezeket nevezték. Feri további sorsukról nem tudott meg semmit. Mindannyiukat megdöbbsentette az a tudat, hogy a közöttük elhelyezett besugók ilyen pontosan jeleltenek mindent és az ÁVH ezeken keresztül ilyen pontosan tudta, kik voltak a szervezők.

BESUGÓK. Informers.

A rabok apró jelekből látták, hogy semmi sem marad titok őrzőik előtt, ami a táborban történik a rabok között. Meggyőződésük, hogy minden barakban van egy-két beservezett besugó, akik azután apró előnyöket kapnak az öröktől. Ezek személyére azonban legtöbbször nem tudtak rájönni a rabok. Egyet azonban Feriék jól ismertek: MATKÓ Vilmost, aki annyira vitte, hogy egy időben ő volt a rabok

/more/

soraiból kijelölt "táborparancsnok." Később lebukott, mert táborparancsnoki minőségét többnyire saját gyomorfala tágitására, kenyér és másféle élelmiszerek lopására használta fel. Besugói szerepkörében azonban ennek ellenére is megtartották és azzal az előjoggal rendelkezett, hogy neki nem kellett a társadalmi munkában résztvennie, nyilván egyéb szolgálatai fejében! MATKÓ Vilmos volt az, aki 1955. őszén az egyik nagyszabású szökési kísérletet, -- amely már pontosan elő volt készítve, -- felfedezte és besugta. Az elítéltek előszeretettel latolgatják, miként fogják egyszer meghálálni MATKÓnak amit tett.

HOMOSEXUALISOK A TÁBORBAN.
Homosexuals in the Camp.

Feri nevetve meséli, milyen nagy számban voltak homoszexualesok az elítéltek között. Hetente fordult elő, hogy rajtakapták egyes rabtársaikat. Feri szerint az idősebbek között voltak ilyenek, és azok azután lassan rászoktatták a fiatalokat. Minden ilyen munkatáborban nagyon elterjedt ez a betegség, amely a rabok világtól elzárt helyzetével magyarázható. A VÁRPAIOTÁról áthelyezettek ugyanezt a jelenséget észlelték ott is.

End